

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szavoda József könyv- és papírkorakodása, hová a lap szellemi részét illető minden kérelmény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívószám 2. —</p>	<p>Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díj előre fizetendő.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>Nyitvateri cikkek soronként 40 fillérért közöltetnek.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőzőbbban számítottak. Réziratok nem adóznak vissza.</p>
---	---	---	---	---

Jubileum.

Ausztria császára a múlt héten ünnepelte hatvan éves uralkodói jubileumát.

A nagy esemény a schönbrunni kastély Mária Antoinette termében zajlott le, melynek legkimagaslóbb része a német követséges fejedelmek hódolata volt az agg uralkodó előtt.

A fejedelmeket, kik valamennyien német egyenruhát viseltek annak a kifejezőképességük, hogy mint német követséges fejedelmek kívánják az osztrák császárt üdvözölni. Vilmos császár vezette I. Ferenc József elé. Ott voltak: Luitpold bajor régensherceg, Frigyes Ágost szász király, Vilmos württembergi király, Frigyes badeni nagyherceg, Ágost oldenburgi nagyherceg, Frigyes Ferenc mecklenburg-schwérin nagyherceg, Frigyes anhalti herceg, IV. Lipót lippei herceg, György samburg-lippei herceg és Hamburg város polgármestere.

Mint láthatjuk a német követséges fejedelmek valamennyien személyesen megjelentek Schönbrunnban, hogy kifejezzék szerencsés kívánataikat. Mindenesetre az öreg császárnak ez a jubileuma alkalmával végbement ünnepség igen nagy jelentőségű.

Tulajdonképpen a németiség együvértartozásának, szellemi egységének dokumentálására láttuk.

Rég, nagyon rég, egy évszázada már, hogy az európai államok ilyen demonstrációnak tanúi voltak. Csakhogy ekkor a leghatalmasabb, a legnagyobb, a német követséges fejedelmek doyenje az osztrák császár volt. Azóta sokat változott a világ. Ausztria hatalma megtört, tekintélye aláhanyatlott s határozott akarata ellenére megalkották az egységes németbirodalmat Ausztriától teljesen függetlenül. Ma már a germán világot a német birodalomban találjuk s ennek személyesítője a német császár.

Ezen ezért különös tekintettel ezen nagy átalakulásra, bir történeti jelentőséggel a schönbrunni gratuláció.

Elvitázhatatlan, hogy a jubileumnak politikai jelentősége is van. A letűnt német szövetség nyomán támadt magyar-osztrák és német szövetség az olasz szövetséggel kapcsolatosan megteremtette az európai békét. Ez a körülmény pedig különösen a gazdasági téren fel nem fogható jelentőséggel bir. A nagy eredmény létrehozásában az oroszlan rész a jubileum császárt illeti. Mert belátása, bölcsesége az uralkodók példányképező avatta.

Magyarországunk szorosan a császári jubileum nem jelent semmit. Tehát nincs mit ünnepelnünk, sőt fájó emlékek fűződnek hozzá.

Mindazonáltal tekintettel az uralkodó személyére, csak jó kívánatunk 60 éves jubileuma alkalmával I. Ferenc Józsefnek. A magyar nemzet mindig lojális volt uralkodója iránt, most is az.

Alakítsunk szini kerületet!

A nemzeti kultúra egyik legnagyobb kincse az irodalom és ennek számottevő ága: a szinművészet.

A szinbáznak nagy művelő és nevelő hatása van és a mellett általában emeli a nemzeti kultúrát, tisztítja az erkölcsöket, fejlesztés az izlést és hivatása mindezt szórakoztatva eredményezni.

A nemzeti színészet ügye tehát fontos irodalmilag, szinművészetileg és fontos a közönségre, különösen a vidéki szinbáz látogató közönségre azért, mert a kulturális igények mellett az élet egyik legnagyobb szükségletének, a szórakozásnak céljait szolgálja.

A magyar nemzeti színészet utolsó 50 éves története olyan halmozást mutat, amely példászerű a melynek koronája a m. kir. opera, nemzeti szinbáz és a többi fővárosi szinbáz.

A kormány, nagyközönség és egyesek áldozatkészsége, művészi érzéke olyan színvonalra emelték a nemzeti színészet ügyét fővárosunkban, hogy bármely nyugati ország színésze mellett is elsőrangú helyet foglalunk el.

Ámde ez mind kevés. A nagyközönség, hatóságok, irók és kormányférfiak belátták, hogy a vidéki színészetet is fejleszteni kell: mert a magyarság, a nemzeti érzel, a magyar irodalom és a nagyközönség érdekei megkívánják a színészet színvonalának emelését.

E végből a lefolyt évtized alatt a kormány a vidéki színészetet országosan szervezte, új egészséges, fejlődésre képes alapokra fektette. Az előtti játekgendélyt nyert szinigazgatók nyakukba vettek az országot és mindenütt, hol erre engedélyt kaptak, szabadon játszhattak. Előfordult, hogy egyik-másik városban egy szinestendő leforgása alatt 3-4 társulat működött és a nyújtott ketes élvezettel kimerítette a közönséget.

A vidéki színészet rendezése ezt a vándorlást-köborlást megszüntette, a vidéken működő szintársulatok számát számszerűleg állapította meg és azokat helyhez kötötte.

Ma 31 vidéki szintársulat működik, ebből 21 egyes városokból megalkotott szini kerületben, a többi pedig az ország vármegyéiből kormányhatóságilag szervezett 10 területben.

A kerületi szervezetben egyrészt a kormány erkölcsi és anyagi támogatása, másrészt a közönség pártolása folytán a színészet felvirágozott és elérte azt a nívót, melyet egy kulturálmű színészetétől megkövetelhet.

Azokban a városokban azonban, amelyek eddig kerülethez nem csatlakoztak és amelyek az illető területre előadási jogot nyert szinigazgató társulatát kénytelenek befogadni, a színészet ügye még mindig sok kívánni valót hagy hátra. Itt a színészet művelő és nevelő hatásáról, a szórakozni vágyók jogos igényeinek megfelelő kielégítéséről beszélni sem lehet.

A kormányknak és különösen a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, kinek ügykörébe most az összes színészi ügyek tartoznak, éppen ezért a vidéki színészet fokozatos emelése érdekében az a törekvése és a szinpartoló közönségnek az az osztatlan óhaja, hogy a vidéki színészetet mindinkább a kerületi rendszerbe szorítsa és ez által a területek és azon működő szintársulatok számát apassza.

Ezen kerületi rendszer előnye a következők:

Egyesülnek egyes szinpartoló városok közönségei és kerületbe tömörülnek. Létesítik közös szervüket: a közös színhazi bizottságot, amely bizottság hivatva van a színészetet, mint kulturális akciót dirigálni és hivatva van a közönségnek a színészethez fűződő érdekei felett örködni.

E végből az egyesült városok a közös szerv útján pályázatot hirdetnek a célból, hogy a kerület szintársulatot kapjon és a beérkező pályázatok közül azt a szinigazgatót válassza ki, amelyik neki művészi és működés szempontból megfelel. Döntő ingerenciája van tehát e bizottságnak a kerületi szervezet mellett mindjárt a legfőbb dologban: a szinigazgató megválasztásában. A választott direktornak feltételeket tűzhet ki, kikötéseket állapíthat meg, szóval a nemzeti kulturális érdekek és a közönség szórakozási céljait megvalósíthatja. A direktor fölött ur, rendelkezik minden azon dolgokban, melyeket a színészet célszerűen betölteni köteles. Beleszólása és vezetője van a tagok szerződöttee és kicserélése tekintetében. Megállapítja az egyes városok szini évadát, melyet a szinigazgató pontosan betartani köteles. Válogat a darabok között. A társulat létszámát megszabja, örködi a művészi ügyekben és a nemtetsző magatartást nemcsak kifogások által, hanem impera-

liv rendelkezéssel is — tehát mintegy hatóság — kiküszöbölheti.

Sajnos mi mindezen előnyöket nélkülözük, mert kerületünk nincs, ilyenhez nem tartozunk. Marostorda-, Brassó-, Fogaras-, Udvarhely-, Háromszék- és Csikmegyékbeli alakított szini terület városainak színészi ügye — Brassó, Marosvásárhely és Székelyudvarhely városokat kivéve, melyek a területből kilépve, kerületket alakítottak, illetve ilyenekhez csatlakoztak — ép ezért még felette siralmas.

A területi koncessiót nyert igazgató ténykedésibe beleszólási jogunk nincs, a társulat szervezésébe, a darabok megválasztásába, kiállításába, előadásába bele nem avatkozhatunk. A szini évadot meg nem szabhatjuk, akkor jön társulatával az igazgató amikor akarja és addig marad, a meddig neki csak jól esik. Szóval ki vagyunk szolgáltatva a mindenkori szinigazgató rideg üzleti számításainak, önkényének.

Ámde a kerületi rendszer mellett követhetünk, megszabhatunk, protestálhatunk; az általános vezetői és ellenőrzési jogkör számunkra biztosítva van és mindezeknek az eredménye: szabályozott sziniévad, megvalogatott erők, előírt darabok előadása, modern külső kiállítás.

A kerületi rendszer előnye a területi fellet szembeeszkö. Annak megvalósítása, irodalmi, művészi és a közönség szórakozási igényeinek kielégítése szempontjából elsőrendű és sürgős feladat.

Vármegyénk agilis főispánja, aki minden kulturális akciónak lelkes vezére, aki a határszéli vármegye érdekeit annyira szívén viseli, megpendítette az eszmét, hogy szövetkezzék a kormányzata alatt álló vármegyének két városa: Csikszereida és Gyergyószentmiklós más hasonló színészi mizériákban szenvedő városokkal és alakítsa meg ezekkel együtt, közös egyetértéssel az új szini kerületet.

Vármegyénk főispánjának ezen akcióját, életrevaló és nagy kulturális horderejű tervét városunk polgármestere által folyó hó hetedikére összehívott gyűlésen Csikszereida város műpartoló közönsége egyhangulag és nagy lelkesedéssel magáévá tette és elhatározta, hogy vármegyénk főispánjának az eszme megpendítéséért köszönetet mond, őt a további vezetésre felkéri és egyszerűen kimondja, hogy maga részéről is megindítja a mozgalmat a tekintetben, hogy Csikszereida, Gyergyószentmiklós, Nagyenyed, Szászváros, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely és Fogaras városok egy szini kerületbe tömörüljenek, belevonva nyári helyekül esetleg Tusnádfürdő, Kovászna és Szóvata fürdőhelyeket.

A polgármester tudatta az értekezlettel, hogy Molnár Gyula szinigazgató szintén fardozik egy szini kerület létesítésén és ennek érdekében Csikszereida város területére helyhatósági jogot kért. Tekintettel azonban az általunk megindított akcióra, nehogy azt egy hasonló törekvés veszélyeztesse, elhatározta, hogy a kért helyhatósági jogot legalább egyelőre nem adja meg.

Molnár Gyula kérvényének ily értelmű elintézése igen helyén való volt, mert eltekintve attól, hogy Molnár Gyula egy harmadrendű kis társulatnak területi igazgatója, kinek alkalmával a szinigazgatói mulgja színészetünk megfelelő ellátására kellő garanciát nem nyújt, a kerület perpektuáliság személyi kérdések figyelembe nem jöhetnek már azért sem, mert a helyhatósági jog megadásával egy városi hatóság, mint a közönség bizonyos leköötöttségbe kerülne, amely a fejlődő mozgalomnak alapos gátat vehetne. Ezért mindazon városok, amelyek általában az önköta szini kerület előnyeiket átértik és a kerület létesítése által a szinpartoló közönségnek használni is akarnak, kötelességszerűen járnak el, ha Mol-

nár Gyula hasonló kérésére, hasonló válaszal felelnek.

A fentebb felsorolt hét városnak oly nagy a szinpartoló közönsége, minden egyes alkalommal oly bő anyagi támogatásban részesültek eddig is az ezen helyeken járt gyengébb társulatok, hogy ezen városok kerületbe tömörülve igényüknek megfelelő szintársulatnak egész évre biztos otthont biztosítanak. Tehát a kerület létesítésének e tekintetben sincs akadály.

Vármegyénk főispánja a napokban hazatér és az általa megkezdett akció folytatásához, melyhez ma már vármegyénk minden művelt polgára csatlakozott, bizonyára a legnagyobb agilitással fog hozzá, amely nekünk elég biztosíték arra, hogy a rég vajdó kérdés mihamarább megoldást talál. Mint értesülünk a Főispán ur most már közvetlenül érintkezésbe fog lépni az említett városok hivatalos körével és az ügy felkurolására hivatott férfakkal.

Ha tehát a tervnek megnyerni szándékolt összevált városok, azok hivatalos körei, vezető férfjai oly lelkesedéssel fogadják főispánunk tervét, mint amilyen jóakarattal és odaadással főispánunk a terv megvalósítására törekszik, akkor a szinpartoló közönség amaz óhaja, melyet jelen cikkünk címével tettünk, folyó év szeptember havában, az új szini év kezdetén mint befejezett dolog így fog hangzani: végre meg van az erdélyi második szini kerület!

—a—a.

Bérmaut.

Dr. Lányi József püspököt további bérmautájában is mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fogadták. Rákosra menőleg először Madéfalván volt fogadtatás. A közönség nevében Györgypál János tanító mondott szép üdvözlő beszédet. A válasz elhangzása után a menet Rákosra indult, ahol a diszkapunál Mánya Antal jegyző üdvözölte a püspököt, a templomban pedig Fekete Imre plebánus fogadta. A bérmálás szentségének kiosztása május 5-én volt. Összesen 344-en bérmálkoztak. A püspök a bérmálást megelőző szent beszédében azt fejtegette, honnan van az erkölcsi és anyagi züllés az egyes községeken. S rámutatott arra a nagy veszedelemre, amelyet e tekintetben az alkohol, hitetlenység, káronkodás stb. okoz.

Madarason Söfalvi községi jegyző mondotta a diszkapunál a fogadó beszédet, míg a templomban Balló János lelkes üdvözölte a fardhatatlan buzgalmu főpapot. A bérmálkozók száma 303 volt. A püspök beszédében a szülőknek a gyermekek iránti kötelességeit fejtegette.

Karcfalvára 6-án délután érkezett, ahol Ferenc József tanító üdvözölte. Megható volt a fogadás a templomban, ahol az agg Tompos Mátyás nyug. szenttamási plebánus, lelkes helyettes könyvek közt adott hálát az Istennek, aki neki öreg embernek, megengedte érnei, hogy egy ily magas funkció végzésénél még egyszer szerepelhesen. Az ünnepi beszédében a püspök azt fejtegette, hogy mindenki éljen békességben az Istennel, családjával, embertársaival stb.

Csikszenttamásán a diszkapunál Péter József jegyző, a templomban Wilman Géza plebánus fogadta a főpapot. Az ünnepi beszédében a családi életéről, ennek tisztaságáról, a vadházasságról stb. beszélt.

Szentdomokoson Dániel József jegyző és a templomban Lukács Vilmos plebánus fogadták a püspököt. Balánbányára 10-én érkezett, ahol a diszkapunál bánysztruhába ültözött diszbanderium várta. A bérmálás 11-én volt, amelynek végezte után gróf Rotarien bányatársulati elnökél volt fényes ebéd.

Balánbányáról a hó 11-én érkezett Csiksomlyóra, ahol 12-én megpihent s már 13-án Delnén folytatja bérmautját.

A múltkor említett papokon kívül a főpapot bérmautájában Kőrösy Géza lelkes is kíséri. Ego.

A közigazgatási bizottság ülése.

A folyó hó 11-én megtartott közigazgatási bizottsági ülésen a megyei útszű főorvos beteglejárati jelentését a vármegye március és április havi egészségügyi állapotáról. Március havában az egészségügyi állapotok felette kedvezők voltak, míg április havában főleg a kászoni községekben és a felecsiki járásban fellépett vörheny több községben az iskolák bezárását vonta maga után. Így bezárták az iskolákat Lázárfalván, Csikszentmiklóson, Csikszentdomokoson, Csikmadarason, Kászoni-kabfalván és Szépvizen, melyek közül azonban az időközben megszünt járvány folytán több ismét megnyitult.

A közigazgatási bizottság tárgyalta a megyei közkórház bizottság legutóbbi üléséből előterjesztett jövő évi költségvetésről és azon javaslatát, hogy a közkórház az égető szükségnek megfelelően kibővítsék. A letárgyalt költségvetésben ott találjuk már a kórházi másodorvos 2000 korona javadalmazását, melyre — törvényhatósági és kormányhatósági jóváhagyás után — a pályázat ki fog hirdettetni. A kórház kibővítésére vonatkozólag tett javaslat az, hogy a kórház még 60 rendezés és 12 elmebeteg részére szükséges ágyat szereltesse fel, a gondnoknak a megvőlt telken lakás emeltesse, a fűtés és világítás pedig megfelelő módon átalakítsák.

Nagy hiányt érezte a kórház eddig is, hogy elmebeteg részére berendezett osztálylyal nem bír, holott köztudomású dolog, hogy vármegyénk székely népe között elég sürűn találkozunk elmebetegokkal s ilyenkor áll elő azon lehetetlen állapot, hogy megfelelő elhelyezés hiányában a legprimitívabb és legembertelenebb kényszereszközök kell alkalmazni. A bizottság megkereste a törvényhatósági bizottságot, hogy a szükséges építkezések megállapítása végett egy építési bizottságot küldjön ki. Itt emlíjük meg, hogy csiklapoczi illetőségű és Bukarestben elhalt Györgypál Róza a közkórház javára 3000 koronát hagyott.

Szász Lajos főjegyző szava tette azt a csakugyan tarthatatlan állapotot, hogy dacára Naterényi József kereskedelemügyi államtitkár itt tartózkodása alkalmával tett leghatározottabb ígéretének, melyet főispánunk személyesen több ízben, bizottságunk pedig felterjesztésében megemlégetett, a f. évi május hó 1-én beállított új vasúti menetrend a madfalvi csatlakozáson semmit sem segített, sőt a csatlakozás lényegesen rosszabbodott, mivel az eddigi orvosolni kért 35 perces varakozási idő ma — szinte hihetetlen — 61 percre lett. Ennyi időt kell eltölteni az utasnak a madfalvi kis állomáson jó és rossz időben, esőben és hidegben a szabad ég alatt, mivel az utasoknak az a kényelmük sincsen meg, hogy ha már egy órát várakoznak, legalább közvetlen kocsiokról legyen gondoskodva. A bizottság a Szász Lajos főjegyző indítványát magévá véve, sürgős felterjesztést intéz a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez a vasúti menetrend megváltoztatása tárgyában.

A kir. tanfelügyelő jelentést tett arról a nagyobb szabású akcióról, mely szerint a vármegye több községeiben — főleg a nemzeti iskolák vidékeken — iskolák felállítása céljából a szükséges lépések megtételtek; ott pedig, hol a felsőbbet iskolák nem elegendően működnek, állami iskolák felállítása szintén javaslatba hozott.

A csikmindszenti iskolaszéki elnök előterjesztésére a bizottság fegyelmi eljárást rendelt el a csikmindszenti előjárás tagjait ellen azon köteleességmulasztás miatt, hogy az iskolalátogatást költőleg nem ellenőrzik s ez okból mindennapos dolog, hogy 15—25 tanuló marad távol az előadásoktól.

Fejer Sándor elnök bejelentette, hogy a pénzügyminiszter palota felépítése tárgyában a pénzügyminiszterhez felterjesztés intéztetett, mire az ülés véget ért. —s.

Az erdélyi vármegyék új beosztása.

Legközelebb a parlament elé kerül az általános választói jogról szóló törvényjavaslat. Andrássy Gyula belügyminiszter azonban először a vármegyékét kívánja újabb beosztani és ez által — a hol csak lehetséges — a magyar szótöbbséget biztosítani.

Az erdélyi vármegyék új beosztását értesülünk szerint a következőkben tervezi a belügyminiszter.

Az erdélyi részekben a mai 15 vármegye helyett, melyek közül 4 magyar és 12 oláh többségű, az új beosztás szerint csak 10 vármegye lenne: 5 magyar, 4 oláh és 1 német többségű. A magyar vármegyék a következők volna: Háromszék—Brassó vármegye Brassó székhellyel és általa a mai Háromszék-ből a miklósvári járás lezáraitásával, Brassóme gyéből az alvidéki járás lezáraitásával és a Fogarasmegye törzsvári járásától (214.000 lélekből, 129.000 magyar, 61.000 oláh), 2 Csik-megye, a melyhez a mai Csikmegye és Marostorda régi felsőjárása tartoznék (160.000 lé-

lekből 120.000 magyar) 3. Udvarhelymegye, a mely általa mai területéből lezáraitva Marostordával határos északnyugati részét, Nagyküküllő köhalmi járásból, Fogaras sárkányi járásból Brassó alvidéki és Háromszék miklósvári járásból (170.000 lélekből 106.000 magyar)

4. Marostordamegye, a melyhez tartoznék a megye mai területe a régi felsőjárás lezáraitásával, továbbá Marosvásárhely, Udvarhelymegye határos (35.000 lélekből 25.000 magyar) erzsébetvárosi, dicsőszentmártoni és radnóti járásainak keleti fele, Tordasanyos tordai és marosludasi járásainak keleti része, Kolozsmegye tekei, mezőirményesi, nagysármási járásai egészen és a mocsai járás keleti nagyobbik része, Szolnokdobokából a bekései járás délkeleti része és végül Besztercezenaszód bessenői járás (376.000 lélekből 180.000 magyar 169.000 oláh). 5. Kolozsmegye, a melyhez tartoznék a megye mai területe, lezáraitásával a Marostordához csatolt résznek és az almási járásnak, továbbá Kolozsvár, Szolnokdobokából Szamosújvár és a szamosújvári járás délkeleti része: Tordasanyosból Torda városa és a tordai járás nyugati magyar jellegű része és az alsójárai járásból Tordaszentgyörgy (221.000 lélekből 111.000 magyar, 110.000 oláh).

Oláh többségű vármegyék volna: 1. Szeben-Fogarasmegye, a mely általa a Szebenmegye mai területéből, a fogarasi és alsóárpási járásból, valamint Alsófehérmegye vizaknai járásból Vizakna városával együtt (242.000 lélek) 2. Hunyadmegye (a mai terület és a romániai járásból Vizakna városával együtt 325.000 lélekből) 3. Alsófehérmegye, a mai terület a vizaknai járás lezáraitásával, Tordasanyos föntmaradt része, Kisküküllőmegye hosszúsági járás egészen, valamint a dicsőszentmártoni és radnóti járások nyugati része 338.000 lélekből. 4. Beszterce-Dobokamegye, Dicsőszék helyllyel, a mai terület, lezáraitva az átkapcsolt részeket és Kolozsmegye almási járás (317.000 lélekből).

Vizonylagos német többségű vármegye volna Nagyküküllő, a mely általa a megye mai területéből az Udvarhelymezőhez átkapcsolt rész lezáraitásával és a kisküküllőmegyei erzsébetvárosi járás délkeleti részéből meg Erzsébetvárosból (131.000 lélek). — Amint látjuk az új beosztás szerint öt kis vármegye Brassó, Fogaras, Kisküküllő, Besztercezenaszód, Tordasanyos, a szomszéd vármegyékbe olvad be, a székely vármegyék területe jelentékenyen megnagyobbodik és így a magyarság nagy számu idegen elemet költ le, a legnagyobb vármegye (Marostorda) magyar lesz és a székely megyéket a magyar többségű Kolozsmegye öleseként a Királylágdon innen fekvő magyar megyékkel. A 4 oláh vármegye közül csak háromban: Szeben, Fogaras, Beszterce-Doboka és Alsófehérmegyékben a magyar német kisebbség igen jelentékeny és politikai, meg a gazdasági uralmat a kezében tartja. Csapján egy vármegyében (Hunyad) gyöngébb a magyarság arányszáma, de itt is nagy anyagi és szellemi erővel rendelkezik.

A debreczeni Székely Társaság közgyűlése.

Folyó évi május hó 8-án délelőtt tartotta meg, a felsőbb kereskedelmi intézet diszteremben 6-ik évi közgyűlést. Az elég szép számmal egybegyűlt tagok s érdeklődők élénk helyeslése mellett, a távollevő Lestyán Adorján kir. tanácsos elnök helyett, Székely Ferencz ügyvezető alelnök nyitotta meg a közgyűlést. Tartalmas és nemes lelkesedéstől áthatott előnöki megnyitójában találóan hangsúlyozta, hogy ennek a nemes és hazafias czólnak érdekében buzgokolni, cselekedni nemcsak a székelység, hanem az egész magyarságnak közérdeke, amennyiben ennek a hasznos, eredményes munkát végző társaságnak hazafias törekvése oda irányul, hogy részben a mult mulasztásait pótolja, részben pedig az erdélyi magyarságot veszélyeztető, s magyar nemzeti czéllokkal ellentétben álló nemzetiségek czéltudatos aknamunkáját, a székelység és az erdélyi magyarság megerősítésével ellensúlyozza, a szónál sokkal hathatósabb és beszédesebb tettekkel, szegénysorsu székely fiuknak különböző iparágakban való kiképzetésével, s a nemzetiségi vidékeken már előlshosodott magyar gyermekek megmontásával.

Az elnöki megnyitót dr. Desseő Kálmán máv. titkár, egyuttal társasági titkár nagyobb-szabású, élvezetes s magasabb szempontokból kiinduló évi jelentése követte, mely a legna-

gyobb mértékben lekötötte a hálás hallgatóság figyelmét. A jól kiérdemelt taps után Csiky Lajos lovas indítványára, a közgyűlés a remek jelentésért, a titkárnak jegyzőkönyvi köszönetét nyilváníttá. Igen kedves és meghatározó jelenség volt a székely tanoncok bemutatkozása. Első sorban a már felszabadultak, kik közül a május hó elején felszabadult László József asztalos-segéd szívből jövő és szíveket megindító szép szavakban köszönte meg a székely fiuk nevében, a nemesszívű társaság Jótéteményeit, s különösen Székely Ferencz ügyvezetőnek határtalan jóságát, aki igazán apai gondviselésben részesíti a székely tanoncokat és az itten felszabadult, itten munkálkodó székely fiukat. Oly ügyesen és oly közvetlenséggel mondotta el az általa megirt kis beszédet, hogy sokaknak szeme könnyvbe borult.

A Társaság vagyoni állapotáról szóló jelentést Bárdos Géza és Somossy László számvizsgálók nyújtották be. A pénzügyi kimutatás a következő:

Maradvány a mult évről 52 77 K. Tag-sági díjakból 521 K. Adományok és gyűjtésekből 1176 16 K. Összesen 1749 93 K. Ezzel szemben kiadás, amelyből a ruhaneműkre 1488 K. 52 fill. ment, 1691 05 K. Pénzügyi maradvány 58 88 K. Az alapítványok összege 820 koronára rug, amely összeg gyűmölcsözőleg van elhelyezve.

A Társaság eddigelő 76 székely fiut helyezett el Debreczenben és vidéken kisiparosoknál. Ezek közül nem vált be 21, felszabadult 20, kiképzés alatt van 35.

A tisztikarba Györffy Aladár ellenőr lemondása folytán, dr. Kovács József gazd. akadémiái segédtanár választott be, a választmány pedig dr. Magoss György városi tisztifőügyészszel egészítettett ki.

A fellelkesült tagok nagy gyönyörűséggel néztek és adták kézzel-kézzel a szintén most májusban felszabadult Szentgyörgyi Zsiga székely tanoncoknak, Losonczy János lakatos-mester derek tanítványának remek művét, egy óriási Wertheim-lakatot, amelyet ocska vaskból kalapált össze s dolgozott ki olyfinom munká, hogy a lakat bezárása és kinyitása a finom zsebhóra felhúzásával vetekedett könnyűség és finomság dolgában.

Székely Társaságunk fényesen előpéldákkal tesz arról bizonyosságot, hogy szerény eszközökkel is lehet hasznosot végezni, ha nem hiányzik hozzá a buzgolkodás.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Athelyezés. Hutiray Gyula m. kir. honvéd főhadnagy iteni állomáshelyéről Brassóba helyeztetett át. Új állomását már el is foglalta.

— Eljegyzés. Lukács Mózes predeáli határrendőrségi fogalmazó közelebből váltott jegyet csikszereadi Jakab József szabómester leányával Annuskával.

— Kinevezés. Dr. Zakariás István székely közsegi és körorvos vasúti orvosá neveztetett ki.

— Házasság. Németh Elemér gyergyószentmiklósi mérnök, a villamos telep igazgatója, folyó hó 12-én vezette oltarhoz kecsérvilágási Fischer Jolánt Gömörme gyében, Gerliczen.

— A kamatlat lezáraitása. Az osztó-rák-magyar bank főtanácsa Bilinszky lovas kormányzó elnöklése alatt a bankkamatlatnak fél százalékkal való lezáraitását határozta el.

— Kinevezés. A pénzügyminiszteriium vezetésével megbízott miniszterelnök Gözsy Géza, a miniszterelnökségénél alkalmazott segédfogalmazót a pénzügyminiszteriiumhoz miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

— Athelyezés. Heimler Lajos máv. mérnök a Gyergyó-Szentmiklóson felállított új osztálymérnökséghez helyeztetett át.

— A műkedvelő előadás elhalasztása. Folyó hó 9-ére tervezett műkedvelői előadás, egyik főszereplő családjában bekövetkezett haláleset miatt május 16-ára, esetleg bizonytalan időre elhalasztattak.

— Megfellebósett alispán választás. Folyó évi április 15-én választották meg 11 szótöbbséggel dr. Sebest Jankót dr. Valentik Ferenczel szemben Udvarhely vármegye alispánjává. A választással némelyek nincsenek megelégedve, azért a választás körül tapasztalt szabálytalanság indokálta jogkörvényt adtak be a közigazgatási bírósághoz és ettől várják a választás megsemmisítését.

— A brassói közsekonyha bukása. A brassói közsekonyhat folyó évi január elsején alapították az ottani magyarok, de a tagok sorába szászok és románok is beléptek, miután a gyomornál véget ér a nemzetiségi kérdés. A konyhat azonban hanyagul vezették, a tagok lassankint elmaradtak, így 1600 korona hiány mutatkozott, mivel est az összeget

közösen kellene viselniük, de erre hajlandóságot nem mutatnak; a közös konyha, mint más városokban, ugy Brassóban is megbukott.

— Iskolalátogatás. Kuncz Elek a kolozsvári tankerület főigazgatója a csiksomlyói róm. kath. főgimnázium ügyeinek szokásos évi megvilágítására f. hó 11-én Csiksomlyóra érkezett. Ugyancsak e hó 11-én kezdte meg és 12-én fejezte Dr. Nagy Ernő egyetemi tanár az orsi. közokt. tanács tagja, látogatását, akit a vallás- és közoktatásügyi miniszter a történelmi és földrajzi tanítás megfigyelésére küldött ki ugyanezen intézetbe.

— Majális. A Csiksomlyói Jótékony Négyelet f. hó 16-án a búkk szelen levő táncshelyen majális rendez, amelyre az érdeklődőket ez uton hívja meg a rendezőség.

— Halalozás. Lapunk zártaival értesülünk Kovács Lajos földbirtokos haláláról, aki hosszas betegséget után életének 75-ik évében folyó hó 12-én este, Karcsfalván meghalt.

— Véletlen halál. Szentimrén Baki Károly földbirtokos fia Ferencz IV. éves képezdész f. hó 10-én, — mint értesülünk véletlenül — meglötte magát és meghalt. Édes apja 9-én jött utána Somlyóra, hogy azon az este tartott táncmulatságon résztvehesen. A mulatságnak szomorú vége lett. Szülőinek fájdalmát súlyosbítja teszi az a tudat, hogy a szorgalmas és jó tanuló fiuk már nemskóra bevégzte volna tanulmányait.

— A hatasköri bíróság. A kir. Curia folyó hó 6-án teljes ülést tartott, Oberhall Adolf curiai elnök elnöklése alatt, s megválasztották ezuttal az új majlis elején életbe léptetett hatasköri bíróság tagjait. Az elnök megnyitójában röviden körvonalazta az új bíróság célját és hatáskörét. E szerint ez a bíróság hivatalosan dönteni a közigazgatási hatóságok és a kir. bíróságok között felmerülő hatasköri ügyekben. A bíróság hat tagu tanácsban dönt, az első három évben a kir. Curia elnökének vezetésével. A tanács három tagja curiai bíró, a másik három pedig közigazgatási bíró.

— A magyarok és az oláhok véres vereséde. Nagyvárad közelében, Fugyvársárhely melletti zarándi erdőben dolgozó kétszáz oláh munkás folyó hó 5-én este bal-takkal és tüzesvégű karókkal fölfegyverkezve megtámadta az ott dolgozó száz főnyi magyar munkást. Vereséde támadt, amelyek nyolc csendőrt vetett véget. A veresédeben három életveszélyesen és mintegy tizenötön súlyosan megsebesültek. Husz főzinkost letartóztattak.

— Az ügyvédek nyugdíjintéze. Günther Antal igazságügyminiszter néhány nappal ezelőt az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetrol szóló törvényjavaslatot a képviselőház asztalára tette. A budapesti ügyvédi kamara választmányja korszakalkotónak tekinti ezt a törvényjavaslatot a magyar ügyvédi kar életében. A választmány utasította dr. Pap József kamarai titkár, hogy az igazságügyi bizottság részére memorandumot dolgozzon ki, amely az intézmény előmunkálatainak történetét tüntesse fel és vizsgálja azokat az okokat, amelyek az intézmény életrehívását úgy az ügyvédekre, mint a nagyközönségre egyaránt foutossa teszik.

— A Curia és a színészerkörök. Érdemes elvi döntést hozott most a Curia a színészerkörökkel illetőleg: Krehnyai Béla, a „Győri Napló” volt szerkesztője, lapjában „Szilasi Etel távozása” címen, kemény hangu bírálatot tett közzé, melynek éle Mezei Béla győri szinigazgató ellen irányult. A direktor panasza a győri kir. törvényszék és a győri kir. tábla a cikk szerzőjét becsületéért miatt 150 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottnak semiségi panaszát a kir. Curia most azon indokollással utasította el, hogy annak a kijelentése, hogy egy szinigazgató minden ok nélkül ravaszág felhasználása mellett egy művésznot szándékos megkározitási czélatból a színháztól elűldözött, mindenesetre meggyalásást foglal magában, az a felfogás pedig, hogy a művészettel való foglalkozás más erkölcsi alapot teremt, mint egyéb hivatás és pályá, a törvénynek az általános erkölcsnézetekre támaszkodó alaptételeibe ütközik. Időközben a soproni bíróság Mezei Béla javára Szilasi Etelt 2000 korona előleg visszatérítésben marasztalta, ami nyilvánvaló bizonyossága annak, hogy hogy Szilasi távozásával az igazgató károsodott.

— Új határszéli őrségek. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter legutóbb a következő határszéli őrségeket létesítette Erdélyben: Szilyrajdevilván községben és a Lízavény községhez tartozó Szurdokszorosban (Hunyadmegye). A brassói határszéli rendőrkapitány működési területén Breáza és Felsőtörzsvár községben (Fogarasmegye), a Hosszafalu, nagyközseghoz tartozó Ósancztelepen (Brassóme gyé) a Magyarbözda nagyközseghoz tartozó Krassna telepen, Nösmező nagyközseghben (Háromszék-megye), a besztercei határszéli rendőrkapitány működési területén Gyimesbúkk nagyközseghoz tartozó Baritos telepen és Gyergyóbékás nagyközseghben (Csikmegye) és Alsóborg községhez tartozó Dornavölgy telepen (Beszterce-Naszódmegye). A felsőtörzsvári őrség ez év augusztus 1-én, a többi őrségek pedig már e hónap 15-én kezdik meg működésüket.

Halálozás. Őszinte részvételt adunk hirt Horváth György honvédszászados haláláról, aki már hosszabb idő óta betegedett és most anélkül hirtelen elhunyt Budapesten. Pár évvel ezelőtt elvesztette feleségét néhai Nagy Sándor ügyvéd leányát Erzsikét, hátra hagyva két kedves és szép gyermeket, Ferikét és Erzsikét. A könyörtelen sors most megfosztotta a szegény gyermeket édesapjától akkor, mikor legnagyobb szükségük lett volna rájuk. Igaz szívből kívánjuk, hogy a megszorított árak fölött őrökadjék a gondviselés.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Horváth Ferike és Erzsike elemi iskolai tanulók maguk és rokonai nevében bánatos szívvel tudatják, hogy szent emlékü édes apjuk után forrón szeretett jó édes anyjuk Horváth György m. kir. honvédszászados törzestiszt jelöltet, ki f. hó 7-én este 10 órakor életének 48-ik évében Budapesten a Vöröskereszt kórházban hosszas szenvedés után elhunyt, az Ur magához szólította. Ő adta nekünk, Ő vette nekünk; legyen áldott az Ő neve és akarata. Hült temetést szállídjára visszahozva, f. hó 10-ikén, vasárnap délután 4 órakor fogjuk az evang. ref. egyház szertartása szerint a kolozsvári vasúti pályaházolt a köztemetőben levő családi sírboltban elhelyezni.

A katolikus autonómia és kongresszusa. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter elkészítette a katolikus egyházi önkormányzat törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot, melyet még e hónap folyamán a képviselőház elé szándékozik terjeszteni. A javaslat csak néhány szakaszból áll. Az első szakaszban az az elvi kijelentés foglaltatik, hogy miként a többi vallásfelekezetek, úgy a katolikus egyházat is megilleti az önkormányzati jog és a magyar államhatalom. A katolikus egyháznak ezt az önkormányzati jogát elismeri, s becéklyezi. A többi szakaszokban felhatalmazás van a katolikus önkormányzati szervezetről való szabályrendelet megalkotására. A javaslat abból indul ki, hogy az államhatalom nem oktroháthatja rá az önkormányzati szervezetre a katolikus egyházra, hanem törvényhatósági joggal ruházta fel arra nézve, hogy az egyház önmaga alkossa meg az autonómiai szervezeteit és működésére vonatkozó szabályait. Az önkormányzattal szemben az államhatalom részére a felügyeleti és ellenőrzési jog biztosított. Ezenfelül az alkotmány szerinti szabályzatot legfelsőbb megerősítés végett a királyhoz kell felterjeszteni, mint ez a protestáns zsinati törvényekkel és a görög keleti kongresszusi határozatokkal történti szokott. A katolikusok is tehát a többi felekezettel paritáson jogalapon nyernék az egyházi önkormányzatot és aztán tőlük függ, hogy mily szervezetet és hatáskört akarnak adni az önkormányzati testületnek. A katolikus kongresszuson a püspöki kar ezt az álláspontot foglalta el, melyet most Apponyi Albert gróf javaslatát képvisel, perhorreszkálván azt, hogy az országgyűlés szabja meg a katolikus önkormányzati testület szervezetét és hatáskörét, mert ez szerintük ellenkezik az egyház alkotmányával és szabadságával. Előreláthatóan ez a néhány szakaszos törvényjavaslat hamarosan keresztülmegy az országgyűlésen. A szervező kongresszust még az ősszel összehívják. Elkészült továbbá a katolikus lelkészek kongresszójának rendezéséről szóló törvényjavaslat is, melyet a miniszter szintén ebben a hónapban nyújt be a képviselőháznak. Ez a javaslat szintén rövid, körülbelül nyolc szakaszból áll. E szakaszok tulajdonképpen a többi felekezettel kongruanciáról alkotott 1898. évi XIV. t.-cikknek azokat az intézkedéseket, amelyek főleg a kongruancia jogvédelmi kiegészítéséből való kizárásnak, vagy a kedvezmény elvesztésének okaira vonatkoznak, kiterjesztik a katolikus lelkészekre is. Az új szakaszok jórészen csak az 1898. évi XIV. t.-c. intézkedéseitől való eltéréseket foglalják magukban.

Műkedvelői előadás. A csikszentimrei ifjúsági egyesület f. hó 9-én a „Kismadara” című 3 felvonásos víg színművet adta elő az iskola termétszafoláig megtöltött intelligens közönség előtt. A szép előadást a közönség folytonos taps és általános dicsőréstől honorálta. Úgy is van! mert a szereplők tudásukkal, korrektt és bátor fellépésükkel egymást túlcitálták. A nagyszámú vidéki közönség pedig azon jóleső tudattal és igérettel távozott el körünkől, hogy az igaz kellemes estét töltött el Csikszentimrén, s a minél előbb rendezendő hasonló ünnepeken kész örömet meg fog jelenni. Ez alkalommal felléptek: Lőrincz Sándor 5 kor., Cseh Károly, Fenyvesi N. 2-3 kor., Bodó József, András György, Darvas Albert, Balló János, Szász Pál 1-1 kor., Balló Vilma, Balló Gézné, Pálosi N. Ferencz József, Incze Sándor, Gergely Ferencz 50-50 fillért. Fogadják a nemes partoló közönség és felléptetői a rendezőség hála köszönetét. A tiszta jövedelem 121 korona.

Idegen ajku iskolások jutalomkönyve. A magyar köznevelődési egyesületek sok évi megfigyelései után, arra a tapasztalatra jutottak, hogy az idegenajku elemi iskolai tanulók az eddig szokásos jutalomkönyvek helyett arányosabban fogadják és olvasnak a gyermeklapokat, a melyeket, hetenkint vagy kéthetenként megküldendő jutalmazásul, a kulturregyletek számukra előzetnek. A kir.

tanfelügyelő és a tanítók is szinte egyhanguan elismerik ezeknek a jutalom-gyermeklapoknak a magyar nyelv terjesztése szempontjából való nagy jelentőségét és kiváló fontosságát. A gyermekek meleg érdeklődéssel és szeretettel olvassák s türelmetlenül várják azt a napot, a mely meghozza nekik a várvárt képes magyar újságot. A gyermeklap legtöbb helyen a fél salut bejárja, mindenütt nyomot hagyva az olvasók szívében-lelkében. A F. M. K. E. kezdesére most a magyarországi köznevelődési egyesületek, nevezetesen: a F. M. K. E. az Országos Magyar Szövetség, a D. K. E. az Országos Magyar Iskola-Egyesület, a D. M. K. E., a Pozsonyi Magyar Köznevelődési Egyesület, az Eperjesi Széchenyi Kör, a horod-miskolczi, vendvidéki, úpesti, verseczi, beregvármegyei, sárosvármegyei, somogyvármegyei, a felsőnégrádmegyei, a zemplénvármegyei és a gömörkiskörmegyei köznevelődési egyesületek, a Körmöczbányai Magyar Egyesület, az Országos Nemzeti Szövetség, a Nagypénteki Református Társaság, a Hazafias Olvasmányokat Terjesztő Egyesület, a Budapesti Népköltészi Kör és a Budapesti Könyvtár Egyesület együttes fölterjesztést intéztek Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Apponyi Albert gróf vallás és közoktatási, Andrássy Gyula gróf belügyi és Darányi Ignác dr. fölnevelődési miniszterekhez, hogy Pósa Lajos En Újságom című gyermeklapját, térszáj terhére, az ország összes nemzeti és vidéki és nyelvhatárain fölötti iskolák legjobb idegenajku gyermekei számára fizessék elő.

Az esküdtek kiemelése. A csikszentimrei kir. törvényszék f. hó 8-án az esküdtek jogszabályait megalkotásánál végett nyilvános ülést tartott, melyen a marosvásárhelyi ügyvédi kamarát dr. Fejér Antal képviselte. Az esküdtek elnöke Gyálókay Sándor kir. törv. elnök, bírái Jerzák János, kir. ítéltáblai bíró és László Géza, kir. törv. elnök. Ügyész Jeney László, jegyző Ferencz Ernő. Rendes esküdtek: János György, ill. Dávid Ignác, Tamás Daniel, Tompos Pál, Domokos István, Drótos János, Lázár Ferencz, Elekes J. Márton, Lázár Arpád, dr. Darádics Félix, Elthes Zsigmond, Csedo Gábor, Kurda Peter, Kajtar István, Deak Elek, Rács Béla, ifj. Dávid János, Bajkó Peter, Szabó Ferenc, Deaky Viktor, Krausz János, ifj. Endes János, Csibó Imre, Újfalussy János, Blensy Albert, Meskó Lukács, Szlavik Ferencz, Udvari Károly, Szekeres Péter, Nuridsán Márton. Pótesküldtek: László Lőrincz, Mayer Lipót, Seiwart Rezső, Miklós Gyula, Székely László, Takó Károly, Silló Beni, Részeg Tamás, Orbán Gáspár, László József.

Az állami tisztviselők és tanítók. A „Budapesti Hírlap”-ban olvastam, hogy azon állami tisztviselők, atisztek és szolgák lakbért emelik, kik az 1893. évi IV. t.-c. alá tartoznak, ezzel világosan ki van fejezve az: hogy a tanítókat nem. Tehát a tanítókat állami tisztviselőkké tették az 1907. évi XXVI. t.-c. I. §-ával, most benyújtott törvényjavaslattal pedig azt akarják bebizonyítani, hogy nem komolyan tartják a tanítókat állami tisztviselőkké; ok csak eivben állami tisztviselők, de valóságban nem azok, mert ha azok lennének, lakbértük emelnék, mint a többi állami tisztviselő-társukat. De talán a tanítókat lakbér korszerűen rendezve lett: azt véli a világ? Oh! dehogynem és Hölgyeim! A tanítókat fizetését a XI. és X-ik fizetési osztály keretei közt rendezték, úgy, hogy az állami tanítókat legnagyobb részeken csak 14 évi szolgálatot számították be, a többi évek beszámítását a jó Istenre bízták. Ezt is olyan formán tették, hogy míg az állami tisztviselő 4 évenként, a tanító 5 évenként halad előre. Ezt megtözték azzal, hogy a lakbért a XI. fizetési osztály szerint rendezték, most meg ennek sem lesz megfelelő, holott vártuk, hogy az állami tanítók a XI., X., IX. fizetési osztályban levő tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülnek szolgálati éveik arányában, mert a lakbérémelesek mérséklést a tanítók is csak úgy érzik, amint az állami tisztviselők. A tanító sem lakhat odokban és egészségtelen lakásokban. Tehát miért a kétféle mérték? Miért készült ez újabb határozat? A mai tényleges állapot az, hogy legkivált városokban, az állami tanítók mind reá fizetnek a lakbérükre anélkül is csakélyre mért fizetésükből. Tehát nemcsak a méltanyosság, hanem az igazság is sürögősen követeli, hogy az állami tanítókat is beveggyék a benyújtott törvényjavaslat paragrafusai közé. P. a. t. a. k.

Alba Neviss irónó, fölkeri a magyar irónókat s általában azokat a hölgyeket, akik iródommal foglalkoznak, hogy egy, a magyar irónókat érdeklő iródomi ügyben vele címüket (Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utca 15., fsz. 6.) mielőbb közölni sziveskedjenek.

Minden olvasónak egy főnye reményt! Ki ne szeretné ezt? Mai számunk czimláján minden olvasónak megtalálja a maga szerencse bélyegét. Rövid, de sokatmondó a szövege, eredeti és szép a kidolgozása. Próbálja meg! Nem bánja meg! Dörge Frigyes fölírású, Budapest, Kossuth Lajos utca 4. kinek bankja az utolsó másfelvő folyamán tudvalevőleg, az osztálysorsjátéknak majdnem összes nagyobb nyeresényét fizette ki vevőinek, arra kerit tisztelt olvasóinkat, hogy a 22. sorsjátékra való megrendeléseikkel ne késse-nek, mert a húzás már f. évi május hó 21-én megkezdődik. Legjobb, ha postautalványon

történik a megrendelés. A sorsjegyek ára: Egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolczad 1-50 kor.

Vörheny betegség pusztított heteken át Szépvízen riadalmat és félelmet idézve elő a családok házakban. Energius rendezabályok folytán, — melyek az ottani orvos önfeláldozó kötelesség érzetét dicsérik — a járvány már teljesen megszűnt. Az iskolát is megnyitották f. hó 6-án.

Felvétel a m. kir. hadapródiskolába A m. kir. honvédelmi miniszter a napokban közölte a vármegyei közönségével pályázati hirdetményét a honvéd nevelő- és képzőtisztek pécsi és nagyváradi honvéd hadapródiskolaiban az 1908. 909. tanév kezdeten (szeptember 21-én) betöltendő magán alapítványi és megfelelő számú tandíjfizetéses helyekre. A tandíjfizetéses helyekre felveendő növendékek eltartásának és kiképzésének költségei az állami költségvetést, illetőleg a honvédelmi tárcazt terhelik, s a növendékekért csak az évi tandíj fizendő. A tandíj a m. kir. honvédség, a cs. és kir. közös hadsereg és haditengerészet összes állománycsoportjaiba tartozó tisztek, katonai lelkesek stb. törvényes, vagy törvényesített fiai számára 24 korona; tartalékos és szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek, polgári-, állami- és törvényhatósági tisztviselők törvényes vagy törvényesített fiai számára 160 korona; minden egyéb állampolgár fiai számára 300 korona. Az alapítványos helyek után járó tandíj az ezen czélra létesített alapítványok jövedelméből fedeztetik, s ugyanabból még 100 korona évi zsebpenzzel is láttatnak el a felvett növendékek. Felvételek az I. évfolyamra történnek. Folyamlatos nyolc fizetéses helyekért a pályázók hozzatartozói által közvetlenül a pécsi vagy a nagyváradi honvéd hadapródiskola parancsnokságánál folyó évi július hó 10-ig nyújtandók be. A pályázók felvételi vizsgát is kötelesek tenni.

KÖZÖNSÉG KÖREBŐL. A József főherceg szanatorium csikmegyei bizottsága t. Elnökségének Csikszentimrei.

A „Csiki Lapok”-ból arról értesülök, hogy e hó 9-én az általam fordított „Dalárdisták” című bohózatot, a fenti egylet javára műkedvelők előadják.

A legelső törvénybiztosította joga az előadásra megelégszem 20 korona tiszteletdíjjal, melyet számomra megküldeni kérek, mert a törvény még a műkedvelőket sem menti fel azon kötelezettség alól, hogy a szerző, vagy fordító előleges jóváhagyását kikérik műve előadásához. Azt hiszem a t. Elnökség is méltányolni fogja ez igazamat és maradok kiváló tisztelettel. Székelyudvarhely, 1908. május 8.

Doréki Antal, a „Székelyudvarhely” f. szerk., a „Dalárdisták” fordítója.

KÖZGAZDASÁG. A „Hermes” Magyar Általános Váltóulat Révész társaság, Budapest, heti jelentése a földforgalomról és a pensziaról. Budapest, 1908. május 7.

Az elmúlt hetek üzletelensége, valamint a közgazdasági viszonyoknak kedvezőtlen alakulása annyira megbénította a tözsdé üzlet kedvét, hogy az elcsúsztolt folyamán beállott kedvezőbb momentumok dacára se-n tudtak a budapesti tözsdén az árfolyamok megszilárdulni. A belpolitikai viszonyok kedvezőbb alakulása a király egészségügyi állapotáról érkezett kedvező hírek, valamint a vételnek állásának kielégítő becsülése, nemkülönben az Afgán határon lefolyt vérgözegek nyugodt megitélése alig éreztek hatást, úgy a kül. mint a belföldi tözsdéken. — Némileg jobb hatással volt az Osztrák Magyar Bank kamatlábacskának ma ispon 4%-ra történő leszállítása, aminek következtében befektetési értelek iránt máris élénkebb kereslet mutatkozik. — A pénzügyi viszonyok javulásából kifolyólag arra lehet következtetni, hogy a spekulatív tartózkodó álláspontját elhagyva, élénkebb üzlet fog kifejlődni, amiből viszont az árfolyamoknak emelkedése várható, annál is inkább, minthogy az árfolyamoknak huzamosabb idő folyamán történő lemorzsolódása következtében egyes elsőrendű papírok 6-7%-nyi kamatozást nyújtanak.

A hét nevezetesebb árfolyam változásai a következők voltak:	április 30.	május 7.
4% magyar koronajáradék	—	93.50 93.50
Magyar hitel részvény	—	742.50 742.75
Osztrák magyar állanvasút részv.	698.25	695.25
Rimamurányi vasúti részvény	548.50	545.25
Salgótarjáni közénbánya részvény	583.50	581.—

Árverési hirdetés.

Klein Károly brassói czég részére idel május hó 25-én délelőtt 9 órakor Lanczet Jankó czégnek Gyergyóbékáson és külterületén a gyergyóbékási „Kisiránycsel”, „Csipkés” és „Kis-Acza” nevű helyeken levő fáttelepen 70023-56 fillerre becsült, bíróilag le és felülfoglalt butorok, lovak, tehének, széna, kocsiak, kereskedelmi faurak és künnlevő követelések, bírósági végrehajtó közbenjöttével, készpénzhezlet mellett a legtöbbet ígérőnek, nyilvános árverésen el fognak adatni.

Dr. Weiss Ignác, ügyvéd, Brassó.

Egy jó karban lévő félföldelő kocsit eladó, hol? mondja a kiadóhivatal. 3-3

Faeladási hirdetés.

Közhirre tetetik, hogy a karczfalvi közbirtokosság tulajdonát képező Csikmadaras II. részben fezví Susuj-Mogyorós-Hosszuhavas nevű befásult legelő területen mintegy 150 kat. holdon, törzsenkénti lemérés után 32460 köbméterre becsült fenyő haszonfa tömeg értékesítése czéljából folyó évi június hó 9-én délelőtt 11 órakor Karczfalva község házánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár 149500 kor., azaz egyszáznegyvenkilencezer ötszáz korona. Utóajánlatok nem fogadhatók el. A fatömeg becsáron alul nem fog eladatni.

Megjegyeztetik, hogy az értékesítés alá hoesátott fás legelő a Damuk-patak fejében jókarban levő erdei ut mellettel terül el a Gyimesközéploki vasutállomástól mintegy 18 kilométerre fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők Karczfalva község házánál a hivatalos órák alatt.

Karczfalva, 1908. április 25.
Mihály Mátyás s. k., Mihály István s. k., jegyző. (2-2) bírt. elnök.

LEVELÉZŐ-LAPOK.

Nagy választékban, szebb-nel szebb kivitelben kaphatók Szvoboda József könyv és papírüzletében helybeli és vidéki tájképes, valamint másnemű képes üdvözlő-kártyák és

Továbbá kaphaték mindeféle dobozos és mappa levélpapírok; iskolakönyvek és táskák; írószerek, tollak, tollszárak es mindeféle füzetek, rajztáblák és festékek stb.

76-908. kizódi szám.

Árlejtési hirdetés.

A Csikszentlélek községben építendő községház felépítése Csikvármegye alispánjának 2915-908. számú rendeletével engedélyeztetett.

Árlejtési összeg 10177 korona 46 fillér.

A munkálatok kivételése biztosítása czéljából az 1908. évi május hó 14-ik napjának délelőtti 10 órájára a község házánál tartandó szó- és zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak a versenyzni ohajtók, hogy az építkezési munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az árlejtés megkezdése előtt az előjáróssághoz adják be, mivel a később érkezendők figyelembe nem vétetnek.

Az engedélyezett költség 10 százaléka bántapénz gyanánt vagy megfelelő óvadékképes értékpapír csatolandó az ajánlathoz.

A szoban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, valamint a költségvetés a község házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikszentlélek, 1908. május 1.
Kovács Béla s. k., Veress Dénes s. k., jegyző. 2-2 bírt.

Hazai gyártmány! Kitünő munka!

MAYER GÉPGYÁR

VAS- ÉS FÉMONTÓDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SZOMBATHELY-BUDAPEST VI. kerület. Váci-körút 61. sz.

Benzinlokomobil eséplőszerelvények. Stabil benzinmotorok
 Szívógáz motorok faszén-, koks és antracit fűtésre. 120
 HP-ig. — Malomépítéset. — Szaba-
 dalmazott hidr. borsajtók. olajprések
 s mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Üsletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utos 46. sz. alatt nyílik meg.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy Brassóban, Lencsér 26. szám alatt ideiglenesen

SZÜCSMŰHELYT

nyitottam, hol kizárólag saját készítményű mindennemű női galeroak (boski) karmantyuk (naulók), szörme, krimmer és esővet sapkák a legújabb divat után a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Ugy a fővárosban, mint a külföldön szerzett tapasztalataim e téren abból a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legmészebb menő üzleseknek a legpontosabban és leggyorsabb megelégedésre megrendelés után eljött tudok tenni.

A fent említettek kivál készítek a legújabb divat után mindennemű **esőrme, női és gyermek-kabátokat, figorok és palotákat**, egyaránt e szakmához tartozó összes cikküket leggyorsabban pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett.

Ugyintén elválllok **babeleléseket, premoséseket, javításokat és átalakításokat.**

Nálam vásárolt szörmeárak díjmentesen tisztítottak.
 Beesés pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Weiszfeiler Sándor,
 86-82 piperesszues.

Vidoki megrendelések a leggyorsabban lesznek eszközölve.

KALMÁR ÉS ENGEL

22 MOTOR-ÉS GÉPGYÁRA 26

Városi raktár: **BUDAPEST** Gyár és iroda: V., Lipót-körút 18. VI., Üteg-utca 19.

Ajánlja úgy eséplős, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzinmotorjait, benzinlokomobiljait, valamint szívó-gázmotorjait, melyek V. Lipót-körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

**--- Teljes jótállás --- Egyedülálló újítások! ---
 kitünő eséplésért! ---**

Ezen motorok egyetlenes járásuak és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjárólabb ember által is azonnalkönyven kezelhetők. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

Háromrendbeli tagosító mernői műszer eladó. Hogy hol? megmondja :: :: a kiadóhivatal. :: ::

Egy okleveles tanító 1908. évi június hó 1-től havi 60 korona díjazás mellett

irodai állást

keres. — Czim a kiadóhivatalnál.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MOTORVÁLLALAT

Budapest V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy eséplős, mint malomüzemre kitünően alkalmas, leggyorsabb benzinlokomobiljait, melyek V. ker. Váci-ut 30. szám alatti gyárlan bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan ::::üzemért:::

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet! Rendkívül csekély benzinfogasztás. 13—14-éves fiu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre! Kétszáz darab elismerő levél a Magyarorszá-üzemből levő motorokról!

„Agrár” takarékpénztár rész- vénytársaság Marosvásárhelyt

Teljesen befizetett részvénytőke
 egy és fél millió korona.

Tartalékok összege
442000 korona.

Tartalékbetétek álladéka m. e.
8 millió korona.

A tartalékbetétek kamatlába egy a központon valamint az összes fiókintézetknél f. évi június elsejétől fogva 4% négy százalékban állapittatik meg. A tőkeamatadót az intézet továbbra is a magáéból viseli.

Marosvásárhely, 1908. május 1-én.
 AZ IGAZGATÓSÁG.

ZONGORÁZÓK FIGYELMÉBE!

HEY KÁROLY, az ismert zongora hangoló május hó közepé tajan városunkba érkezik. Ezuton is felhívjuk a zongorázók figyelmét Hey Karolyra, aki elismert szaktekintély ezen a teren. Zongorahangolást eszközzel helyben 8, vidéken 10 koronaraért. Előjegyzéseket elfogad Szvoboda Jozsef papirkereskedő.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség beesés tudomására hozni, hogy Brassóban saját telkemen (Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és külföldi márványból faragtatok és esiszotatok

BŰTOR-MÁRVÁNYLAPOKAT ÉS SIREMLÉKEKET

Továbbá raktáron tartok Gránit, Siemit, Labrador es Ande-yt kemény közeli siremlékeket, amelyek kaphatók 20 koronától 2000 koromáig. Mind első kézből a legolcsóbban szereshetők be. Ügynökök mellözésével kérem egész bizalommal hozzáfordulni, mert ez által nagy megtakarítás érhető el. — Szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

NAGY JÓZSEF :: kőfaragó mester :: BRASSÓBAN.

A hatalom és ártatlanság keverékei az

ALBA BIVALYTEJKRÉM . . . ára 1 kor. 50 fil.
ALBA BIVALYTEJKRÉM SZAPPAN ára 1 kor. — fil.
ALBA BIVALYTEJKRÉM HÖLGYPOR ára 1 kor. 50 fil.

hatása gyors és állandó. — Dr. gróf Hugonnay Vilma budapesti orvos szerint az **Alba bivalytejkrém** készítmények arc- és kezbor finomítására, a szeplők és más arctisztatlanságok eltávolítására a legjobban ajánlható és legmegbízhatóbb szerek, melyek egy jóságos és láthatatlan tündér varázs erejével hatnak s rövid használat után is, rózsás színt és ifju bájrt kölcsönöznek az arcnak.

A legkiválóbb orvos szakértők véleménye szerint a kevésbbé szép nő arca is valósággal átszellemül ezen abszolút tisztaságu **Alba bivalytej készítményektől.** — Az **Alba bivalytejkrém** készítmények nem csak harmat finomságot és ruganyosságot kölcsönöznek az arcnak, hanem hideg, szél és nap ellen is a leghathatosabban megvédik. A krém és szappan egyforma jóhatásu, a hölgypor pedig a krémre kitünően tapad és az arcon felismerhetetlen. **2 krémot, 2 szappant, 2 hölgyport bérmentve küld a készítő:**

BALÁZSOVICH SÁNDOR KORONA GYÓGYSZERTÁRA
 ÉS SZÉKELYFÖLDI TERMÉK SZAKLABORATORIUMA, SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Csikszerezadaban kapható a gyógyszerertarakban, valamint **Fekete Vilmos illatszert-raktárában.**

GŐZ-, HÖLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBAN!

Száz és száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás teren. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatásu szer a **hőfürdők :: :: (gőz- hőlég és gyógyfürdők) rendszeres használata :: ::**

A „**Sanitás**” szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghathatosabb **gőz- és hőlég fürdőt** készítheti bárki, 5 pezr alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem netovábbja Kipróbált biztos hatásu szer nátha, torokfájás, bélrenyheség, álmatlanság eseteiben. stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekreny mögé állítható.

A készülék megtekinthető vétel-kötelezettség nélkül Szvoboda Józ. képviselőmnél helyben, sőt kívánatra háznál is bemutatattik.

FÖRSTNER ALADÁR
 a „Sanitás” szobafürdő-
 készülék egyedül gyártója.
 Budapest, VII. kerület, Alsó-
 erdősor 30. sz. Telefon 97—51.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.

Csikszerezadán kapható: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.